

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรรกับพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ของผู้ได้รับการปลูกถ่ายไต

ปัญช์ชนิต จินดาชนสาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรรกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ได้รับการปลูกถ่ายไต

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED VARIABLES AND SELF-CARE BEHAVIORS IN PERSONS WITH KIDNEY TRANSPLANTATION

ปัญหาคณิต จินดาธนสาร 5236615 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: กุสุมา กุววัฒนสัมฤทธิ์, Ph.D., วรณภา ประไพพานิช, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองทั้งโดยรวมและรายด้าน และศึกษาตัวแปรคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ที่ได้รับการปลูกถ่ายไต โดยใช้แนวคิด การดูแลตนเองที่จำเป็นของโอเร็ม เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 63 ราย ที่มารักษาที่หน่วยตรวจผู้ป่วยนอก อายุรกรรมและศัลยกรรม โรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน และค่าความสัมพันธ์ไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=193.16$, $SD=16.37$) คะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=60.90$, $SD=7.45$) คะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองตามระยะพัฒนาการอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=17.86$, $SD=2.51$) คะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองตามการเบี่ยงเบนสุขภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=113.02$, $SD=10.46$) รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการดูแลตนเองตามการเบี่ยงเบนสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.019$) และไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวม โดยทั่วไป และตามระยะพัฒนาการ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.033$) และไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวม ตามระยะพัฒนาการ และตามการเบี่ยงเบนสุขภาพ โดยตัวแปร ระยะเวลาล้างปลูกถ่ายไต สิทธิการรักษา และอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองทั้งโดยรวม และรายด้าน

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า พยาบาลควรส่งเสริมและช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ให้พัฒนา ความสามารถในการดูแลตนเองตามการเบี่ยงเบนสุขภาพเพิ่มขึ้น สำหรับผู้มีการศึกษาดำเนินการให้ความรู้และเน้นให้ เห็นความสำคัญของการดูแลตนเองโดยทั่วไป เพื่อรักษาไว้ซึ่งสุขภาพที่ดี

คำสำคัญ: การปลูกถ่ายไต / พฤติกรรมการดูแลตนเอง

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED VARIABLES AND SELF-CARE BEHAVIORS IN PERSONS WITH KIDNEY TRANSPLANTATION

PANCHANIT CHINDATHANASAN 5236615 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KUSUMA KHUWATTHANASAMRIT, Ph.D.
WONNAPHA PRAPAIPANICH, Ph.D.**ABSTRACT**

This descriptive research aimed to study the overall self-care behaviors, universal self-care requisites, developmental self-care requisites, and health deviation self-care requisites of the recipient and the relationship between selected variables and self-care behavior in persons with kidney transplantation. Orem's Self-Care requisites was used as the research framework. Purposive sampling was used to select 63 patients from outpatient, medical and surgical units in a tertiary care hospital in Bangkok. The following instruments were used to collect the data: a demographic data form and a self-care behavior questionnaire. Data were analyzed in term of percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, Spearman's rank correlation and chi-square test.

The results showed that the sample had a good level of overall self-care behavior (\bar{x} = 193.16, SD = 16.37), a good level of the universal self-care requisites (\bar{x} = 60.90, SD = 7.45), a very good level of developmental self-care requisites (\bar{x} = 17.86, SD = 2.51), and a very good level of the health deviation self-care requisites (\bar{x} = 113.02, SD = 10.46). In addition, the results revealed that income was positively related to health deviation self-care requisites (r = .019, p < .05). Furthermore, income was not related to overall self-care behavior, universal self-care requisites, or developmental self-care requisites. Education level was significantly related to universal self-care requisites (r = .033, p < .05). Moreover, it was not related to overall self-care behavior, developmental self-care requisites, or health deviation self-care requisites. In addition, in the period after kidney transplantation, health financing schemes and occupation were not related to overall self-care behaviors, universal self-care requisites, developmental self-care requisites, or health deviation self-care requisites.

The researcher of this study suggests that nurses should encourage and assist low-income patients to improve health deviation self-care requisites. People with low education should be educated and the importance of universal self-care requisites to maintain good health should be emphasized.

KEY WORDS: KIDNEY TRANSPLANTATION / SELF-CARE BEHAVIORS

123 pages